

Hybridregimer

En studie kring hybridregimer och dess legitimitetsproblem

Philip Hedberg

Abstract

Denna uppsats kommer behandla ett område som kommit i skymundan av styrelseskicken demokrati och diktaturer. Under 1900-talet skedde en demokratiseringsvåg i världen, men många länder utvecklade inte full demokrati och hamnade i ett mellanting vi idag benämner som hybridregimer.

En av de största anledningarna till bristande demokrati anses vara de legitimitetsproblemen som finns i länderna mellan ledarna och folket. Legitimitet anses många gånger synonym till demokrati och den här uppsatsen ska tydliggöra vilka legitimitetsproblem som finns i hybridregimer.

I denna studie prövar jag att tillämpa två länder som klassificeras som hybridregimer utifrån en legitimitetsteori. Syftet är att bevisa att det finns legitimitetsproblem i dessa stater. Genom att se på samband utifrån senaste valen hittade vi information som tyder på legitimitetsproblem samt statistik som visar att demokratiutveckling bland hybridregimer är möjlig.

Nyckelord: Ryssland, Venezuela, hybridregimer, legitimitet

Antal ord: 6420

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
2 Teori och Metod	3
2.1 Legitimitetsteori.....	3
2.2 Metod.....	4
2.2.1 Upplägg.....	4
2.2.2 Material.....	5
3 Hybridregimer	6
3.1 Ryssland.....	7
3.2 Venezuela.....	9
4 Hybridsregimers legitimitetsproblem	10
4.1 David Beethams första nivå: Lagar och regler	10
4.2 David Beethams andra nivå: Acceptans	12
4.3 David Beethams tredje nivå: Uttryckt samtycke	13
5 Analys	15
5.1 Slutsats	17
6 Referenser	18

1 Inledning

Att bedöma huruvida ett land är en demokrati eller diktatur har det forskats om länge och idag har vi relativt bra koll vilket zon vi ska placera länders respektive styrelseskick i (Diamond 2002:22). Demokrati brukar alltid vara en prioritet för ett lands välfärd och utläggningen av demokrati bör inneha någon form av folklig kontroll över det kollektiva beslutsfattandet samt lika rättigheter i samma avseende (Beetham & Boyle 2005:1) Legitimitet är samtidigt förmodligen det viktigaste redskapet för att ett land skall bevara en demokrati. Själva grunden för legitimitet är att landets befolkning respekterar och accepterar styrelseskicket och därmed regeringen.

Under andra delen av 1900-talet svepte en demokratiseringsvåg in över världen. Allt fler länder utvecklades och vi fick en markant ökning av demokratier (Ekman et.al 2007:133). Dock var så inte fallet för alla. Ryssland och Venezuela tillsammans med flera andra länder från hela världen hamnade i ett mellanting vi benämner som hybridregimer. Ryssland och Venezuela är exempel på sådana regimer och placerats i den kategorin senaste decenniet.

Historiskt visar det sig att länder som hamnar i denna politiska situation får det väldigt svårt att ta sig ur, och utvecklas mot en full demokrati (Diamond 2002:23). Jag tror det är viktigt att belysa hybridregimer eftersom det inte är ett omtalat begrepp och kommer i denna uppsats försöka skapa en ökad förståelse kring ämnet utifrån ett legitimitetsperspektiv. Genom att belysa ämnet och informera om den rådande situationen kan vi allteftersom skapa åtgärder (Diamond 2002: 23).

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att belysa en annan typ av styrelseskick som kommit i skymundan av demokrati och diktatur senaste tiden, ett mellanting vi benämner som hybridregimer. Sedan 1990-talet är det hybridregimer som är den näst vanligaste regimtypen i världen efter demokrati (Diamond 2002:24).

Forskning kring ämnet finns och vad som klassificerar hybridregimer är kända men det intressanta i området är det som upprätthållit hybrida regimer kvar i samma politiska situation historiskt sätt. I denna uppsats ska vi granska hybridregimer utifrån ett legitimitetsperspektiv då många forskare anser att legitimitet är en av de viktigaste aspekterna för en fungerande demokrati. Själva grunden för legitimitet i en stat baseras på att folket accepterar det nuvarande styrelseskicket i ett land och därmed regeringen. Det här är allmänt känt, och jag har valt tillämpa David Beethams legitimitetsteori eftersom han har ett modernare tankesätt kring begreppet. Syftet med uppsatsen är att försöka påvisa att hybridregimer inte är hållbart i längden och med valstatistik från två länders presidentval de senaste decennierna bevisa dessa faktorer.

Huvudfrågan jag har för avsikt att svara på.

- *Vilka legitimitetsproblem finns i hybridregimer?*

En sekundär frågeställning som uppsatsen skall svara på:

- *Kommer hybridregimer utvecklas mot mer demokrati?*

2 Teori och Metod

2.1 Legitimitetsteori

Det finns många olika beskrivningar vad som klassificerar legitimitet samt hur man uppfattar en stat som legitim. En grundidé som de flesta enas om är att legitimitet kan identifieras som; *vem som har rätt att utöva makt* (Berkeling 2002: 298).

För att legitimitet ska förbli varaktigt krävs det att landets befolkning respekterar och accepterar styrelseskicket och därmed regeringen. Det är en allmän tolkning som i princip alla forskare nämner och är därför viktigt för ett legitimitetsarbete. Motivet till valet av David Beethams legitimitetsteori grundar sig i en modernare tro som ofta benämns som ett kontextuellt. Den kontextuella legitimiteten är en uppfattning om att medborgarnas åsikter utgör ett grundval i samhället, sen är det upp till medborgarna själva att avgöra om de normer som finns i samhället gäller eller inte (Berkeling 2002: 306). Weber som

förmodligen är den mest kända forskaren inom legitimitet anspelar till en tro av skickliga ledare som kontrollerar makten, medan Beetham däremot hävdar att det är människornas tro som visar ifall legitimitetsförsöket lyckats eller inte (Beetham 1991: 39). Hans definition beskriv ungefär *där makten är förskaffad och utförd i enlighet med lagar och regler och om det finns ett bevis för samtycke kan vi kalla det för rättfärdigt och legitimt*. Enligt Beetham ska man därför se legitimitet som en flerdimensionell karaktär uppbyggd i tre stycken nivåer (Beetham 1991:15)

Den första nivån av legitimitet handlar om de regler och etablerade lagar som finns i samhället. De kan vara nedskrivna lagar eller informellt muntliga lagar, men man har en tendens att följa båda. Regimen har i avsikt att vilja öka lagar och regler eftersom man tror sig kunna lösa konflikter utifrån dessa. (Beetham 1991:16).

Den andra nivån av legitimitet innebär ett vidare steg från första nivån och man anser att det inte är tillräckligt att följa de lagar och regler som finns i samhället. Alla parter i samhället måste förutom att följa lagarna och regler även acceptera dessa. Makt är legitimt i den mån att besluten kan rättfärdigas i termer av övertygelse som delas av både de styrande och de underordnade. Det bör också finnas ett allmänt intresse för att man följa de lagar som finns. Om det skulle brista och vi inte rättfärdigar de lagar och regler skulle legitimiteten minska (Beetham 1991:16-17).

Den tredje nivån av legitimitet innebär att den styrande regimen vidtar åtgärder där de underordnade dvs. folket får belägg för demokrati genom handling, vilket i sammanhanget är ett bevis för samtycke. Den höga nivån på

legitimitet gör att folket genom deltagande i val bekräftar regimens höga legitimitet (Beetham 1991:18-19).

För att makt ska vara fullt legitim måste alla dessa tre nivåer vara uppfyllda. Legitimitet kan uppfyllas med brist i någon av dessa nivåer, men för att tydliggöra det som full legitimitet och därmed full demokrati måste alla tre nivåer vara uppfyllda (Beetham 1991:19- 20). Beträffande brister beror det givetvis på hur betydande de underliggande normer och lagar är i förhållande till de som ger legitimitet makt i ett givet sammanhang (Beetham 1991: 20)

2.2 Metod

I detta kapitel kommer metoden redogöras med en diskussion kring källorna. En närmare förklaringarna kring valet av länderna kommer också redovisas samt åsikter kring den validitet och reliabilitet som undersökts.

2.2.1 Upplägg

Uppsatsen är gjord utifrån en kvalitativ textanalys där målet var att ta ut det väsentliga innehållet i sammanhanget. Det är eftersom uppsatsen vill klargöra innehållet i de texter som behandlats och framförallt klargöra tankestrukturen hos aktörerna vi undersökt (Esaiasson et.al 2012: 210-211). Textanalysen kompletteras också med en fallstudie där Ryssland och Venezuela undersökts. Fallstudien gjordes för att ge en bild av det resultat jag har kommit fram till. Syftet med fallstudien är att hitta troliga och generella samband till hybridregimens rådande situation (Esaiasson et.al 2012: 109).

Uppsatsens börjar med en teori som David Beetham tagit fram kring legitimitet. Valet för Beetham föll på att han har ett modernare tankesätt kring legitimitet än andra teoretiker vilket förhoppningsvis skapar större förståelse kring dagens problem. Nästa del behandlar begreppet hybridregimer vilket uppsatsen kretsar kring, både vad som klassificerar dem och en historisk kontext hur de möjligen hamnat där. En fallstudie gjordes även på två länder som kategoriseras under hybridregimer vilket var Ryssland och Venezuela. Anledningen till valet av Ryssland - förutom att de platsade under kategorin hybridregimer - är landets storlek och deras politiska betydelse vilket utgör ett intressant exempel i uppsatsen. Ur ett metodologiskt perspektiv finns det många användbara områden man kan mäta vilket förhoppningsvis skapar hög validitet (Robertson 2010:7)(Esaiasson et.al 2012:57) Ryssland har samtidigt blivit starkt kritiserat av bland annat ODIHR som är en oberoende valobservatör - ”Office for Democratic International Human Rights”. ODIHR har beskrivit det ryska valet som öppet, men långt ifrån rättvist (Jonsson & Vendil Pallin 2009: 97). De grundar sig i det faktum att den ryska staten inte drar sig för att smutskasta oppositioner och via media-kontroll enbart lyfter fram sin egen politik. Ryska medborgare informeras

med begränsad information genom en statligt ägd press vilket försvårar för bland annat oppositionen (Triesman 2011:590)

Valet av Venezuela kom naturligt efter insamlingen av det ryska materialet. Trots den geografiska placeringen fanns det väldigt många likheter med Ryssland. Förutom presidentskapet som i princip började under samma år och den ekonomiska situationen landet gått igenom är Venezuelas statsapparat i princip uppbyggd under samma former. Idén bakom valet av ett liknande land grundar sig i förhoppningen att kunna hitta samband hos dessa hybridregimer som talar för gemensamma legitimitetsproblem.

2.2.2 Material

Källorna jag har tagit fram i denna studie består främst av sekundärkällor. Jag har valt att noggrant läsa vetenskapliga artiklar och tidskrifter samt facklitteratur inom ämnet. Jag har hittat mina artiklar främst via databasen Ebscohost där mina sökord bland annat varit "hybrid regimes", "legitimacy", "Russia" "Venezuela". Min teori grundar sig enbart från David Beethams undersökningar och jag har enbart tagit informationen från hans bok "The Legitimation of Power"

I litteraturen har hybridregimer kännetecknas av olika benämningar men illiberala demokratier, pseudodemokratier, semi-demokratier och elektoral auktoriteter. Men jag kommer använda hybridregimer som begrepp för att minska förvirring (Schedler 2006: 4-6)

Eftersom jag har i avsikt att undersöka beslutsfattare resonerar i en hybridregim utifrån en legitimitetsteori vill jag skapa förståelse hur de styrande i Ryssland och Venezuela resonerar. Statistik om valdeltagande användes från två sidor. IDEA som är en mellanstatlig organisation och förklaras kort; "International IDEA: s uppdrag är att stödja en hållbar demokratisk förändring genom att ge jämförande kunskap och hjälpa till demokratiska reformer, och påverka politik och politik" (IDEA 2012) Samt election guide som har gjort sammanställningar av alla världens val senaste åren (Electionsguide).

3 Hybridregimer

För att klargöra begreppet *hybridregimer* ska vi nu definiera grundsynen och ge klarhet i hur vi förstår oss på dem. Som uppsatsens inledning tar upp är en hybridregim det mellanting ett land hamnar där man varken anses vara en demokrati eller diktatur. Hybrid betyder; ”blandning” och regim som betyder; ”de som innehar makten” (Diamond 2002:24). Benämningen hybridregim syftar på alla regimer som har hamnat någonstans i landskapet mellan diktatur och demokrati (Schedler 2006:4).

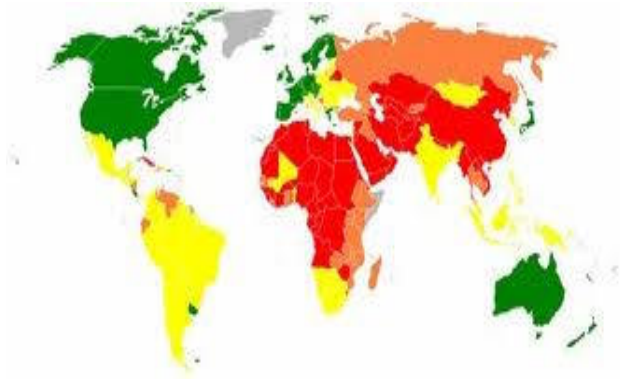
Innan vi ger oss in på hybridregimers tolkning bör vi klargöra begreppet demokrati då skillnaden kan se tämligen liten ut. Det eftersom hybridregimer bedriver en diktatur bakom en fasad av demokrati (Lindberg 2009:183). För att uppnå full demokrati krävs det åtgärder och i enkelhet bör det finnas folklig kontroll över kollektivt beslutsfattande och lika rättigheter i utövandet av denna kontroll (Beetham & Boyle 2005: 1). En riktig demokrati bör också uppfylla krav som en frånvaro av makt till militären eller andra politiska krafter som inte är ansvariga inför väljarna. Något som att begränsa den verkställande makten och skydda rättsstatens omfattande bestämmelser för civil och politisk mångfald, samt för individuell och grupp-frihet (Beetham & Boyle 2005:11)

Anledningen till att vissa länder har en tendens att inrätta sig som hybridregim kan härstamma från flera olika faktorer. Larry Diamond som är en framstående forskare inom ämnet fann ett samband att större länder har en tendens att fastna i gråzonen (Diamond 2002:27). Det kan grunda sig i befolkningstäthet och regional uppdelning vilket kan försvåra att se sammanhanget. Att före detta militärdiktaturer ofta blir hybridregimer är ett faktum vilket kan tyder på ett starkt hierarkiskt styre under militärdiktaturen (Diamond 2002:23). Han fastslår också ifall man fastnat i denna situation är det en väldigt svår process att ta sig ur (Diamond: 2002:22). Däremot har det samtidigt visats att länder som arrangerar val trots hybridregim gör framsteg mot ett mer demokratiskt samhälle vilket kommer framgå i analysen senare i uppsatsen (Lindberg 2009 :98).

I en demokrati spelar valen en viktigt politisk roll. I en hybridregim - till skillnad från diktaturer - finns fortfarande den möjligheten. Utgången av valen är inte helt given på förhand eftersom oppositionen har möjlighet till ett regimskifte. Situationen för dem är däremot svårare i hybridregimer än exempelvis demokratier eftersom den sittande regimen försöker förhindra detta med hjälp av orättvisa mediekampanjer, hot, eller begränsad manipulation av valresultaten (Ekman et.al 2007:134).

Trots att hybridregimer inte är ett vanligt begrepp i vardagsspråket finns dem i stor utsträckning. Enligt en undersökning från Larry Diamond 2002 är bara 38 procent av världens länder demokratier i betydelsen av hög standard både från politiska och medborgerliga rättigheter. Ytterligare 16 procent av länderna har

relativt bra politiska rättigheter men hade stora problem med att skydda medborgarnas rättigheter. 13 procent ansågs helt politiskt stängda i den meningen att vara extremt förtryckta av både vad gäller politiska och medborgerliga rättigheter (Diamond 2002). Detta lämnar ungefär en tredjedel - i vad Marina Ottaway (2003) kallar en gråzon som ligger emellan diktatur och demokrati (Robertson:7).

(Dalefield 2012)

På denna världskarta ser vi utspridningar av olika styrelseskick i världen. Färgerna visar vilken kategori styrelseskickerna är placerade i.

- Grönt = Demokrati
- Gult = Bristfälliga demokratier
- Orange = Hybridregimer
- Rött = Diktaturer

Generellt sätt är det svårt att urskilja vilka länder exakt som är en hybridregim. Man måste kunna bekräfta att allting gått rätt till vid valet. En känd demokratiforskare är Samuel Huntington som säger att ett demokratiskt val innebär: "de mest kraftfulla kollektiva beslutsfattare har valts genom ett rättvist, ärligt och regelbundet val där de sökande fritt kan konkurrera om röster". Men vad är det som utgör rättvisa, ärliga och regelbundna val? Det är svårt att avgöra ifall alla parterna har haft en rimlig chans att göra sig hörd och att oppositionspartierna haft möjligheter att utföra sina kampanjer. Detsamma gäller att väljarna runt om i landet är informerade samt haft möjlighet till deltagande (Diamond 2002:22). Det står i *Universal declaration of Human Rights* att alla partier bör ha samma tillgång till regeringens resurser (Beetham & Boyle 2005: 10).

I nästkommande kapitel ska vi undersöka två stycken uttalade hybridregimer nämligen Ryssland och Venezuela. Båda har från 1999 styrts av samma parti/ledare och kommer utgå som exempel för denna uppsats.

3.1 Ryssland

Den ryska politiken fick enorma förändringar efter Sovjetunionens upplösning 1991. Ryssland fick en ny konstitution 1993 och blev därmed en federal stat (Jonsson & Vendil Pallin 2009:53). Den nya konstitutionen skapade en maktindelning i Ryssland bestående av tre styrande makter. Den verkställande, som utgörs av president och regering-, den dömande som består av domstolsväsendet- och lagstiftande makten som är parlamentet. (Jonsson & Vendil Pallin 2009:82). Den nya författningen innebar tydliga uppdelningar hur staten skulle styras och i teorin ska makterna uppväga varandra på ett jämnt sätt. I praktiken däremot är situationen att presidenten kontrollerar hela det ryska systemet. Presidenten

kontrollerar den verkställande och den lagstiftande makten i Ryssland. Presidenten utser kandidater till parlamentet och kontrollerar därmed indirekt den lagstiftande makten (Jonsson & Vendil Pallin 2009:95). Presidenten har som huvudaktören den starkaste positionen och är den mest betydelsefulla beslutsfattaren i rysk politik (Jonsson & Vendil Pallin 2009:96).

Det ryska valet har sedan 2001 dominerats av partiet Enade Ryssland och idag ser deras position svåråtkomlig ut. Det ryska valet har begränsningar i den meningen att valsystemet anses delvis korrupta. Det finns ofta en bakomliggande elit som vill vara delaktig och dra fördelar av den politiska konstitutionen (Diamond 2002:24)

Ryssland hade innan reformen 1993 hade svår ekonomisk tid och den nya konstitutionen innebar under 1990-talet att den ryska politiska atmosfären ändrades successivt till det positivare. Den ryska federationen vart mer demokratisk än de någonsin varit jämfört med sovjettiden och folket kände ett förtroende mot staten och trygghet. (Jonsson & Vendil Pallin 2009:38)

Men under förklädnaden av demokrati har vi en annan politisk situation i dagens Ryssland. När Putin tillträdde som president år 2000 införde han en ny lagstiftning som innebar att demokratin i Ryssland försvagades. Han tog exempelvis bort möjligheten att varje region skulle utse egna representanter och de federala guvernörsvälerna avskaffades. Vladimir Putin och Kreml fick därmed möjlighet att påverka vilka som skulle utses till kandidater och koncentrerade därmed makten till Moskva (Jonsson & Vendil Pallin 2009:87) Nu försvann möjligheter för folket att få kontakt med en oppositioners politik (Jonsson & Vendil Pallin 2009:74) Åtgärden var ett hårt slag mot demokratin i landet. Det statliga media-monopolet försvårade också för eventuell opposition eftersom de får väldigt svårt att synas offentligt (Robertson 2010:7). Federationsråden utnyttjar nu systemet och använder politiken i egen favör. Federationsrådet började fungera som en lobbyarena för särintressen. Cirka en tredjedel av den ryska senaten har en bakgrund från antingen polis eller militär vilket är symptomatiskt för en hybridregim (Jonsson & Vendil Pallin 2009:74) Vladimir Putin har suttit länge på maktpositionen i Ryssland och efter lagändringar i senaste valet sitter nu presidenten på en sexårig mandatperiod istället för fyra. Till skillnad från Venezuela kan presidenten inte väljas om obegränsat antal gånger, men möjlighet att återgå efter nästa mandatperiod finns. Det var något vi såg när Vladimir Putin drog sig tillbaka efter 2008 års presidentval och lämnade plats åt den yngre kollegan Dimitri Medvedev. Dock verkade Putin inte ha några intentioner att dra sig tillbaka då han återfanns som kandidat på presidentposten vid 2012 års val (SVD 2011).

3.2 Venezuela

Nästa land vi tittar närmare på är Venezuela som likt Ryssland besitter många likheter. Förutom att båda innehar två av världens största olje-reserver har landets politik båda präglats av två starka ledare på presidentposten sedan 2000. Ryssland Vladimir Putin och Venezuelas Hugo Chávez.

I samband med Hugo Chávez intåg 1999 ändrades även författningen i Venezuela vilket stärkte särskilda rättigheter. Författningen drevs igenom av Hugo Chávez parti vilket ändrade maktfördelningen. Presidenten fick betydande rättigheter som att presidenten per automatik blev stats- och regeringschef samt överbefälhavare i landet.

Författningarna i Venezuela är utformad på överensstämmande sätt som Rysslands maktfördelning förutom en tillägg de kallar *medborgerliga makten* (Landguiden: 2013).

Innan Hugo Chávez intåg i politiken var Venezuela i en bred ekonomisk kris och landet levde i fattigdom och hade breda samhällsklyftor. Likt Ryssland kom dessa respektive presidenter och räddade landet vilket skapade ett förtroende och tillit. (Landguiden:2013).

Idag är det fortfarande samma parti vid makten - dessvärre avled Hugo Chávez bara några månader efter senaste valet i cancer, och efterträddes av sin vicepresident Nicolás Maduro – vilket gjort den politiska scenen mer spänd (Landguiden: 2013). Valmyndigheten utformade likt Ryssland nya valregler och idag väljs presidenterna i respektive land för en sexårig mandatperiod och kan, efter en ändring i den nya författningen 2007, väljas om ett obegränsat antal gånger. Chávez omvaldes som president 2000, 2006 och 2012. Denna medgång gjorde att Hugo Chávez skapade stora ändringar i den venezuelanska politiken. Samhällsklyftorna blev återigen större i landet och makten i samhället sammandrogs alltmer till presidenten. Hela samhället blev mer politiskt och presidenten fick större inflytande. Både militären och oljebolaget blev mer statliga samtidigt som valmyndigheten, parlamentet och rättsväsendet blev mer kontrollerat.

Massmedia är likt Ryssland statligt ägt och det finns idag ont om oberoende nyhetskällor. Under Chávez period stängde presidenten ner många regeringskritiska radio- och tv-bolag vilket i sin tur skapat stora demonstrationer eftersom det förhindrar eventuell opposition att synas i media (Landguiden:2013).

4 Hybridsregimers legitimitetsproblem

Detta kapitel kommer belysa det intressanta i uppsatsen nämligen tillämpningen av Ryssland och Venezuelas på David Beethams legitimitetsteori. Vi har tydliggjort att båda länderna har brister i sin demokrati och därför placerats i den kategori vi nämner som hybridregimer. I inledningen nämndes det att grunden för legitimitet är att befolkningen och de styrande respekterar varandra och att det finns en acceptans i samhället, utan det finns det ingen legitimitet. Enligt Beetham överlever inte ett samhälle som har brister i dess legitimitet och i takt med utvecklingen och ett modernare samhälle vill jag visa att både Ryssland och Venezuela är på väg åt det hållet. Genom valstatistik och minskat förtroende vill jag bevisa dessa aspekter.

4.1 David Beethams första nivå: Lagar och regler

Första nivån av legitimitetsteorin handlar om överensstämmelse med de fastställda regler och lagar som finns, en grundläggande nivå som måste vara uppfylld för att uppnå legitimitet. Om man inte kan respektera sina egna grundlagar och regler klassificeras landet som icke-legitimt (Beetham 1991:74).

Både Ryssland och Venezuela är relativt unga federationer efter regeringsreformerna som skett senaste decennierna och har därför fått stora ändringar i det politiska systemet. I takt med regeringsreformen skapades många nya regler och som till följd har de nyskapade reglerna fallit i smaken på den sittande presidenten. Lagändringar har inte varit ovanliga de senaste decennierna och med presidenten som den verkställande makten har han indirekt kunnat kontrollera hela systemet. Det är en av de viktigaste pusselbitarna i ett legitimt samhälle och hur man tolkar lagändringarna för att uppnå detta är en fråga i sig. Beetham säger; för att politisk legitimitet ska förverkligas måste makt ges och utövas i enlighet med etablerade regler och lagar i ett land, och syftar på att man måste förena maktutövning med reglerna för att hindra godtycken (Beetham 1991:73). Dock brister första punkten i det avseende att dessa sittande presidenterna ofta tagit beslut utifrån sina egna intressen och för att legitimitet ska fungera måste makt utövas i samförstånd med de etablerade lagar och regler som finns (Beetham 1991:73).

Att båda ledarna i sammanhanget är väldigt starka presidenter framgår i den mesta litteratur kring ämnet. Dock har presidenterna lyckats utveckla en politik som anpassar sig utifrån deras egna tycken och intressen vilket är illegitimt och därmed brister samförståndet mellan alla lagar och regler. Maktutövningen som vi beskrev i landbeskrivningen är som bekant begränsad till presidenten med

styrande organ vilket skapat väldigt stort utrymme för ledarens egna godtycken. Det blir därmed väldigt lätt för dem att kontrollera systemet.

Ett annat stort legitimitetsproblem vi finner i hybridregimer är den manipulation de styrande bedriver mot medborgarna. Manipulation är samtidigt svårt att mäta ur ett legitimitetsperspektiv eftersom folket är omedvetna av situationen (Rothstein 2010:271), istället får man sätta upp normer om hur det bör vara och jämföra utifrån dessa säger Jan Thorell som forskat inom legitimitet i den offentliga förvaltningen (Rothstein 2010:271). Genom manipulation kan man därmed skapa en illusion av legitimitet och till följd agera med en fasad av demokrati när man egentligen bedriver en auktoritär regim i verkligheten. Manipulation är ett effektivt verktyg för att övertyga befolkningen och bedriva en politik som inte överensstämmer med verkligheten (Lindberg 2009:183). Det är lätt som maktutövare att skapa lagar och regler men att få folket att acceptera dem är svårare. Andreas Schedler publicerade en aspekt som heter ”the dilemma of manipulation” (Lindberg 2009:183) vilket beskriver manipulationens effekter i regimer. Manipulation är en betydande variabel i hybridregimer eftersom de byggs efter illusioner och motsägelser regimen skapat. Manipulation skapar därför en tro hos folket att regimen är legitim trots den omvända verkligheten (Beetham 1991:9). Regimen ger medborgarna öppet en röst, men inofficiellt behåller regimerna full kontroll över folkets fria vilja vilket i sin tur påverkar det allmänna valet. Ett utarbetat system är den legalbyråkratiska modellen som bygger på relationen mellan medborgarna och de som styr i enlighet med de lagar o regler som finns. Medborgarna kan uppfatta statens åtgärder som legitima eftersom man skapar kännedom hur staten fungerar. Om man däremot ändrar reglerna ofta kommer medborgarnas kännedom hur staten fungerar minska eller till och med omöjliggöras (Rothstein 2010:13).

Vi har konstaterat att hybridregimer spelar ett demokratiskt spel på utsidan, men bakom en förklädnad utspelar sig ett spel av bedrägeri. Det intressant är dock att det ena inte utesluter det andra, genom manipulation resulterar det i att; om man saknar ett starkt väljarstöd, som normalt sett ger vinster i demokratiska val inbringar manipulation på befolkningen samma effekt. (Lindberg 2009:183). Genom att manipulation får man därmed kompensation för bristen av det folkliga stödet (Lindberg 2009:184). Denna aspekt är emellertid inte bärkraftig i tiden vilket är något vi återkommer till i analysen.

Första nivån bidrar till två uppfattningar eftersom det ända som krävs för att uppfylla första nivån av legitimitet är existensen av lagar och regler. Det är lagar och regler som både skall följas av de styrande och de styrda. Eftersom Ryssland och Venezuela skapat sina egna lagar och genomgått stora ändringarna av konstitutionen under senaste decenniet enbart för att deras egna intressen ska uppfyllas bör man se det som illegitimt. Men skapande av lagar sker kontinuerligt i många av världens demokratier och borde i det avseendet egentligen inte räknas som illegitimt. Ryssland och Venezuelas stående problem består däremot av manipulation av folket som bedrivs av de styrande. Genom statligt ägda medier kan man framföra den politik man vill till folket. Speciellt när oppositionen har begränsade möjligheter att framföra sin politik.

4.2 David Beethams andra nivå: Acceptans

I den andra nivån av legitimiteten får vi en ytterligare utveckling som innebär att det förutom lagar och regler måste finnas en acceptans av folket till dessa. Det kan antingen uppfattas som positivt eller negativt beroende på manipulationen. Ett sätt att visa sitt missnöje är genom protester och demonstrationer vilket är något vi fått bevittna i både Ryssland och Venezuela mot bådars regeringar, det är ett starkt bevis för missnöje och var även något vi bevittnade under Arabiska våren där flera länder störtade pga. brist till legitimitet(SVD 2011). Andreas Schedler som skrev "the dilemma of manipulation" har också lyft fram "the dilemma of protest". Om väljarna tror att den nuvarande regimen i huvudsak är demokratiska kommer det innebära liten uppmärksamhet till oppositionspartier som önskar bojkott av val och protester (Lindberg 2009:186).

I Ryssland under Putins första presidentperiod var proteserna mycket få och det som inträffade var politiskt av marginell betydelse. En faktor till det kan bero på den ekonomiska omväxlingen som skedde och förtroendet för Putin var då stor. Situationen i dagens Ryssland kännetecknas fortfarande av få protester och kritiken mot den ryska regimen är lågmäld. Det är inte konstigt med tanke på omständigheterna och på det statliga monopolet av tv och media (Robertson 2010:7). Media har en väldigt viktig roll i samhället och det är genom media alla partier söker vinning för deras politiska support. Genom media finns det en länk mellan folket och fungerar som ett politiskt forum för debatt (Beetham & Boyle 2005: 11). Dock börjar situationen ändras och vi har senaste tiden bevittnat protester mot den sittande regeringen i Moskva (SVD 2013).

Situationen i Venezuela är likt Ryssland ganska lågmäld när det gäller demonstrationer. Däremot har vi genom åren upplevt protester från folket och oppositionspartierna i Venezuela vilket markerar ett missnöje (Landguiden: 2013).

Missnöjet i en hybridregim är annars svårt att mäta. I litteraturen framkommer det att oppositionella och medborgare som har avvikande uppfattningar utsätts för hot, fängelse och i värsta fall döden. Protester kan framföras på olika sätt. Men att bojkotta ett val på grund av missnöje är snarare ett problem för oppositionen än för regimen. Om folket är missnöjda med hur regimen styr hjälper det inte att vara tyst. Trots detta är tystnaden som protest inte ovanlig (Lindberg 2009:189).

Utvecklingen för att motverka illegitimitet har idag jämfört med tidigare en annan situation. I dagens samhälle är sociala medier och internet trendigt och centralt och där kan vi få information när media sviker. Genom internet kan vi få information om exakt vad som händer i omvärlden. Det är en ny generation människor som växer fram och där många har möjlighet att arbeta utomlands, rika

personer reser mycket och ungdomar sitter timmar framför datorer och med hela världen som kontaktnät. Det är genom utbyte av information och kultur som dessa personer får nya perspektiv på omvärlden.

I president Vladimir Putins maktsfär har den regionala makteliten slutat använda protester som taktik mot Kreml utan tävlar istället sinsemellan för i att visa lojalitet för presidenten. Sedan 2005 har den centrala ryska staten haft ett mycket mer aktivt förhållningssätt till aktioner och demonstrationer. Till exempel har man medvetet försöker mobilisera allmänheten för stöd till regimen och samtidigt arbetar mycket hårdare och för att motverka demonstrationer och uttalat missnöje. Som ett resultat har ett antal demonstrationer som är för regimen syns marschera på Rysslands gator för första gången sedan kollapsen av kommunismen (Robertson 2010:7).

4.3 David Beethams tredje nivå: Uttryckt samtycke

Den tredje nivån som jag benämnt *uttryckt samtycke* behandlar att man uppfyller det man kommit överens om i en regim. Denna nivå av legitimitet innebär att den styrande regimen vidtar åtgärder där de underordnade dvs. folket får belägg för demokrati genom handling. Den höga nivån på legitimitet gör att folket genom att delta i till exempel val bekräftar regimen legitimitet (Beetham 1991:18-9). Ifall vi undersöker Ryssland och Venezuela under senaste decenniet kan legitimitet ökas genom att folket får en bekräftelse från de styrande där staten exempelvis vidtar åtgärder som ökad välfärd, infrastruktur och skydd vilket skapar förtroende för legitimiteten (Beetham 1991: 82). Det var sådana åtgärder som införskaffades under 2000-talet när de nya presidenterna tillträdde.

En anledningen till Ryssland och Venezuelas nedgång inom demokratin benämner David Beetham som legitimitetserosion. Legitimitetserosion kan till en början ske när ett system blir inkapabelt att leva upp till de krav och viljor som ställs i samhället från det röstande folket (Beetham 1991:83). För det andra kan legitimitet vittra sönder ifall maktrekryteringens urskilningsprincip inte längre kan upprätthålls eller om legitimeringskällan - vilket är staten – betvivlas (Beetham 1991: 84).

Viktig aspekt som Beetham hävdar är att politisk legitimitet i det moderna samhället på något sätt måste inbegripa folket och inte bara eliterna i förhållande till den yttersta statsmakten. Ett styre som byggs enbart på elitsamförstånd inte kan hålla särskilt länge vilket återstår att se (Beetham 1991: 33).

Ifall en regim säger att de skall införa nya lagar och regler är det viktigt att de följer upp beslutet och genomför åtgärderna för att uppnå legitimitet. Ett återkommande problem är den manipulation regimen driver av folket och som försämrar tron på legitimitet.

En faktor som stärkt Putins kontroll ytterligare är statens övertagande av flera företag. Idag ägs exempelvis alla mediaföretag av betydelse av staten (Triesman 2011:590). Ett känt exempel var Michail Chodorkovskij och företaget Yukos. Han gjorde opposition mot Putin och sitter idag fängslad för skattebrott samtidigt som

Yukos tillgångar övertogs av staten (Gazprom)(Jonsson & Vendil Pallin 2009:122). Denna typ av åtgärd försvårar givetvis regimens önskan av att nå högsta legitimitet (nivå tre). Samma situation hittar vi i Venezuela där Hugo Chávez förstatligat flera media-bolag (Landguiden: 2013). För att överhuvudtaget motivera statens monopol på maktutövning krävs det enligt Beetham ett ömsesidigt intresse hos styrda och styrande(Beetham 1991:78).

Statsmaktens behov av legitimitet är ur ett maktänseende specifikt hur staten är uppbyggd säger Beetham. En stat som byggt på ett hierarkiskt system har inte några mänskliga lagar bortom sig själva. I det långa loppet kan detta bara accepteras av folket om de berättigas på något sätt. Makt är det viktigaste vi har för att få igenom det önskade och kan jämföras som synonym till frihet. Frihet är nödvändigt för att kunna använda makt och utan makt kommer frihet vara värdelöst (Beetham & Boyle 2005: 43).

En grundidé uppsatsen velat undersöka är beträffande valen senaste decenniet som respektive president suttit på posten som ledare. Utifrån röstdeltagande och valstatistik borde man kunna identifiera ett lands legitimitetsnivå.

Folket genomför en accepterande handling vilket i detta fall är att besöka vallokalerna och rösta.

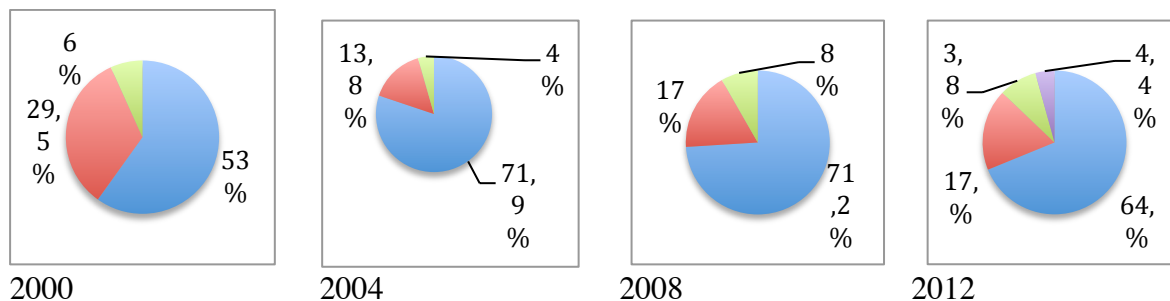
5 Analys

Förr att uppfattas som legitim borde man uppfyllt alla tre nivåer av David Beethams legitimitetsteori. Dock fann vi många brister i hybridregimer, framförallt mellan det som Beetham belyste, nämligen relationen mellan ledaren och folket. Ett bevis för låg legitimitet är att ledaren förlorar röster i valen och fler demonstrationer dyker upp. Det är båda saker vi sett i hybridregimer senaste tiden och är ett bevis för att det finns legitimitetsproblem i dessa stater.

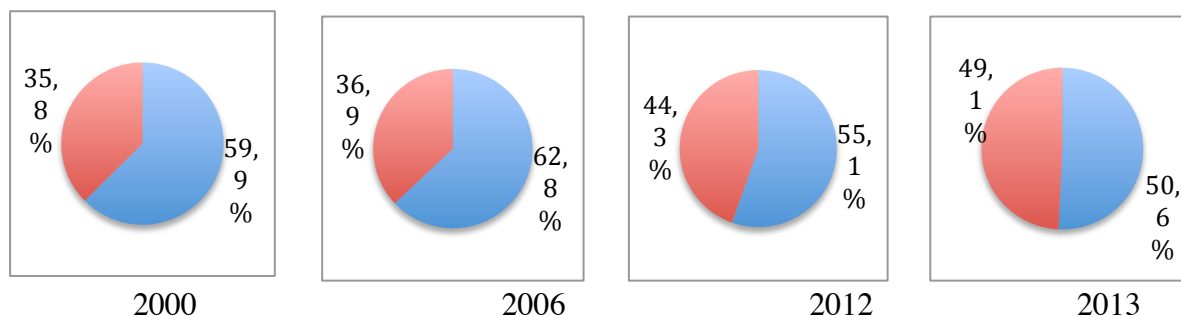
En intressant hypotes är att länder som upprätthållit historiska val utvecklas mot mer demokrati. På det vi ser idag behöver inte effekterna vara stora, men vi ser ett samband på att det faktiskt sker förändring (Lindberg 2009: 98).

Statistik från de senaste valen i både Ryssland och Venezuela visar dessa faktorer. Den blå markeringen står för Vladimir Putins parti 'Enade Ryssland' samt Hugo Chávez och partiet 'Bolivarianska republiken Venezuela' medan de andra färgerna representerar oppositionspartierna. Årtalet under utgör tiden för valet

Ryska valen respektive år, blått är 'Enade Ryssland' andra är opposition.

Valet i Venezuela respektive år, blått är Hugo Chavez parti och rött dess opposition.

Som synes har både Ryssland och Venezuela väldigt lika kurvor vilket stärker validiteten. Både Ryssland och Venezuela kom från en svår ekonomisk period och

när de nya presidenterna tillsattes genererade det hög legitimitet beroende på att ledaren ingav förtroende. Därav den stora procentökningen från valet 2000 till 2004 i Ryssland och 2006 i Venezuela. Om en ledare levererar förbättringar till folket kommer det generera högre legitimitet, och för att en president ska kunna utöva makt måste han vara legitimerad av folket.

För att en legitim stat ska överleva på längre sikt är det viktigt att regimen håller samråd med folket och att det skapas ett förtroende. En regim där eliten enbart har styre utan samråd med folket är inte hållbar utan kommer kollapsa på sikt menar Beetham (Beetham 1991:72)

Om vi använder diagrammen som mätinstrument visar det hur båda presidenternas förtroende minskat genom åren, i form av lägre valsiffror. Det grundar sig i om landet upplevs som illegitimt och väljarna misstror det befintliga systemet som auktoritärt kommer man intressera sig för oppositionspartiernas politik som följer de nuvarande reglerna (Lindberg 2009:186). Efter valen 2004/2006 har ländernas respektive presidenter fått mindre röster kontra tidigare år.

Faktorer som nämndes i nivå två av legitimitetsteorin är typiska beståndsdelar som kan ge andra resultat i framtiden. Människor har börjat visa missnöjen och sagt ifrån, i dagstidningar skrivs det mycket om protester och demonstrationer i bland annat Ryssland och Venezuela (SVD 2013-05-06, SVD 2013-04-17, 2013-, DN 2013-04-16). I takt med utvecklingen och yngre personers tillgång till världsbaserat internet kan vi därmed få ändringar.

Forskning visar om ett land fortsätter med arrangemang av val kommer den ”inre logiken” hos landet ändras och därmed gå ifrån diktatur och skapa en mer demokratisk jämvikt. Det visar även när oavbrutna sekvenser av flervals-partier har skett har det resulterat i utvecklad demokrati i form av medborgerliga rättigheter. Därför ser man stora förhoppningar i just hybridregimer, eftersom de kontinuerligt arrangerar val talar det mesta för att de blir mer demokratiska med tiden (Lindberg 2009:11). Bara det faktum att mina utvalda länder visar samma utfall ger folket förhoppningar. Dock är detta inte en garanti. I Latinamerika gjordes undersökningar med alla länder sedan 1945 och deras val-historik. De flesta länderna arrangerade fler val än vårt exempel Venezuela, majoriteten hade också utvecklats mer i deras styrelseskick (Lindberg 2009: 53). Dock behöver inte det betyda att länder som arrangerar val blir mer demokratiska, men den statistik jag använt mig av visar att det börjar ske förändring i de valda länderna (Ryssland och Venezuela) och en avgörande faktor är den nya generationen som växer fram med helt nya kommunikationsmöjligheter med omvärlden. Valen i Latinamerika under 50- och 60-talet hade inte samma förutsättningar som dagens valsituationer med tanke på utvecklingen och det beror förmodligen på den tekniska utvecklingen i form av internet och mobiltelefoni.

En intressant aspekt i sammanhanget är utökade mandatperioden. I både Ryssland och Venezuela har mandatperioderna ökat från fyra till sex vilket tyder på att regimen kan tyckas känna oro mot oppositionen. De tre senaste valen har oppositionen närmast sig och jag blir inte förvånad ifall vi ser annan regering vid nästa val i båda länderna.

5.1 Slutsats

Det råder ingen tvekan om att det finns legitimitetsproblem i hybridregimer. Vi fann brister i nästan varje nivå av David Beethams legitimitetsteori vilket inte är positivt för framtiden. I takt med politisk utveckling ser man hur hybridregimer störtar (se, Arabiska våren) och om inte ledaren genererar ett förtroende till folket är det inte hållbart i längden. I takt med lägre valsiffror och att oppositionens valresultat ökar är det inte omöjligt med ny regering efter nästa val.

Alla demonstrationer och protester är former av missnöjesyttringar vilket också är ett tecken på att demokratiutveckling närmar sig. En regim som inte klarar av att hålla samråd med folket kommer kollapsa antingen i form av avsatta ledare eller inbördeskrig.

Genom att kontinuerligt arrangera val ser vi samband på att samhället utvecklas i form av demokrati vilket också tyder på fler demokratiska stater i framtiden.

Trots allt ser framtiden relativt positiv ut för hybridregimer. Jag har i denna uppsats hittat samband som tyder på förändringarna i världen. Det är samband som positiva valresultat för oppositionspartierna, folket i hybridregimer demonstrerar på grund av missnöje och det nya media-samhället som gör att vi byter ut information med omvärlden, det talar för en ny demokratiseringsvåg.

6 Referenser

- Beetham, David, 1991. "The legitimation of power". Atlantic Highlands: Humanities Press International.
- Beetham, David; Boyle Kevin, 1995. "Introducing Democracy: 80 Questions and Answers". TJ Press Ltd, Padstow, Cornwall.
- Berkeling, Rikard, 2002. "Studiet av kommunistisk regimlegitimitet" Statsvetenskapliga tidskrifter.
- Esaiason, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena, 2012. Metodpraktiken: konsten att studera samhälle, individ och marknad. Norstedts Juridik AB.
- Diamond, Jay Larry, 2002. "Thinking About Hybrid Regimes", Journal of Democracy, vol 13, no 2, 21-35.
- <http://www.dalefield.com/earth/democracies&ideologies.html> hämtad: 2013-05-02
- Electionguide <http://www.electionguide.org/results.php?ID=1599> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=1301> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=189> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=639> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=2135> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=2358> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=1062> hämtad: 2013-05-10
- <http://www.electionguide.org/results.php?ID=675> hämtad: 2013-05-10
- Ekman, Joakim; Linde, Jonas; Sedelius, Thomas, 2007 "Hybridregimer: förändrade förutsättningar för demokrati och demokratibistånd".
- IDEA <http://www.idea.int/about/> hämtad: 2013-01-05
- <http://www.idea.int/vt/countryview.cfm?CountryCode=RU> hämtad: 2013-01-05
- <http://www.idea.int/vt/countryview.cfm?id=197> hämtad: 2013-01-05.
- Jonsson, Anna & Vendil Pallin, Carolina, 2009. Ryssland: politik, samhälle och ekonomi. SNS förlag.
- Kragh, Martin, 2011. "Putins Ryssland kan inte bedömas som demokrati", http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/ryssland-kan-inte-ses-som-en-demokrati_6523426.svd.
- Landguiden <http://www.landguiden.se/Lander/Sydamerika/Venezuela/Politiskt-System> hämtad: 2013-05-03
- <http://www.landguiden.se/Lander/Sydamerika/Venezuela/Aktuell-Politik> hämtad: 2013-05-03
- <http://www.landguiden.se/Lander/Sydamerika/Venezuela/Massmedier> hämtad: 2013-05-03
- <http://www.landguiden.se/Lander/Sydamerika/Venezuela/Ekonomi> hämtad: 2013-05-03

- Levitsky, Steven & Way, Lucan, 2002. "The Rise of Competitive Authoritarianism", *Journal of Democracy*, vol 13, no 2, 51-65.
- Lindberg I, Staffan (red), 2009. *Democratication: A New Model of Transition*. The John Hopkins University Press.
- OSCE/ODIHR "Election Observation Mission Final Report", Russia Federation: Presidential election 2012. <http://www.osce.org/odihr/90461> hämtad 2012-12-15
- Robertson, Graeme B, 2010. "The Politics of Protest in Hybrid Regimes" *Managing Dissent in Post-Communist Russia*. Cambridge University Press.
- Rothstein, Bo, 2010. "Politik som organisation: Förvaltningspolitikens grundproblem" SNS Förlag, Stockholm.
- Schedler, Andreas, 2006 *Electoral Authoritarianism: the dynamics of unfree competition*. Lynne Reinner Publisher Inc.
- Svenska Dagbladet, 2013. http://www.svd.se/nyheter/utrikes/capriles-avblaser-demonstration_8089790.svd 2013-04-17.
- http://www.svd.se/nyheter/utrikes/oppositionen-demonstrerar-i-moskva_8150804.svd 2013-05-06.
- Dagens Nyheter, 2013. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/flera-doda-i-venezuelanska-protester> 2013-04-16.
- Treisman, Daniel, 2011. "Presidential Popularity in a Hybrid Regime: Russia under Yeltsin and Putin" *American Journal of Political Science*, Vol. 55, 590–609 University of California.